

Въпрос 9**Холоморфни функции. Основна теорема на Коши****Дефиниция 1.** (функция на комплексна променлива)

Ще кажем, че е зададена комплекснозначна функция f , дефинирана в множеството $M \subset \mathbb{C}$, ако на всяка точка $z \in M$ по определено правило или закон, f съпоставя единствена точка $\omega \in \mathbb{C}$ (т.е. f изобразява мн-вото M върху някаква част от \mathbb{C}) или $f: z \rightarrow f(z), z \in M$ (т.е. на всяка точка z от M функцията съпоставя точката $f(z)$).

Дефиниция 2. (Граница на функция на комплексна променлива)

Нека $f: M \rightarrow \mathbb{C}$ и z_0 е точка на съпоставяне на M . Казваме, че f има граница A в точката z_0 (z клони към z_0) и записваме по следния начин

$$\lim_{z \rightarrow z_0} f(z) = A, \text{ ако за } \forall \varepsilon > 0 \quad \exists \delta > 0 : \forall z \in M, \text{ за което } 0 < |z - z_0| < \delta \text{ е}$$

$$\text{изпълнено } |f(z) - A| < \varepsilon$$

Дефиниция 2'. (Граница на функция на комплексна променлива)

Нека $f: M \rightarrow \mathbb{C}$ и z_0 е точка на съгъстяване на M . Казваме, че f има граница A в точката $z_0 \in \mathbb{C}$ ако от това, че $\lim_{n \rightarrow \infty} z_n = z_0$ ($z_n \in M, z_n \neq z_0$) следва че $\lim_{n \rightarrow \infty} f(z_n) = A$.

Твърдение 1. (произлизащо от определение 1 и 2)

Нека $f: M \rightarrow \mathbb{C}$, f има граница в т. $z_0 \in \mathbb{C}$.

$(z_0 = x_0 + iy_0) \Leftrightarrow$ когато функциите $u: M \rightarrow \mathbb{R}$ и $v: M \rightarrow \mathbb{R}$, където

$$u(x, y) = \operatorname{Re} f(z), \quad v(x, y) = \operatorname{Im} f(z) \text{ имат граници в точката } (x_0, y_0) \in \mathbb{R}^2.$$

При това ако $\lim_{z \rightarrow z_0} f(z) = A$, $\lim_{z \rightarrow z_0} u(x, y) = A_1$, $\lim_{z \rightarrow z_0} v(x, y) = A_2$, то $A = A_1 + iA_2$

Дефиниция 3. (непрекъсната функция на комплексна променлива)

Нека $M \subset \mathbb{C}$ и т. $z_0 \in M$ е точка на съгъстяване на M . Ще казваме, че

$$f: M \rightarrow \mathbb{C} \text{ е } \underline{\text{непрекъсната}} \text{ в т. } z, \text{ ако } \lim_{z \rightarrow z_0} f(z) = f(z_0)$$

От Дефиниция 2 \Rightarrow за $\forall \varepsilon > 0 \quad \exists \delta > 0 : |f(z) - f(z_0)| < \varepsilon$ при $|z - z_0| < \delta$

Дефиниция 4. (равномерно непрекъсната функция)

Нека $f: M \rightarrow \mathbb{C}$, $M \subset \mathbb{C}$

f е равномерно непрекъсната в M , ако за $\forall \varepsilon > 0 \quad \exists \delta(\varepsilon) > 0$ такава, че за

$$\forall z', z'' \in M, \text{ за които } |z' - z''| < \delta \text{ е изпълнено } |f(z') - f(z'')| < \varepsilon$$

Дефиниция 5. (производна на ф-ция на комплексна променлива)

Нека f е дефинирана в околност на т. $z_0 \in \mathbb{C}$.

Казваме, че f притежава производна в z_0 (\mathbb{C} - диференцируема в z_0), ако

$$\exists \lim_{\substack{z \rightarrow z_0 \\ z \neq z_0}} \frac{f(z) - f(z_0)}{z - z_0}$$

Дефиниция 6. (холоморфна /аналитична функция)

Нека $G \subset \mathbb{C}$

$f: G \rightarrow \mathbb{C}$ се нарича холоморфна или аналитична функция в областта G , ако притежава производна във всяка точка от G .

Казваме, че f е холоморфна в т. z_0 , ако е холоморфна в някоя околност на z_0 .

Забележка: От съществуването на производна в дадена точка следва непрекъснатостта на функцията в точката.

Необходими и достатъчни условия за \mathbb{C} диференцируемост

Теорема (НДУ)

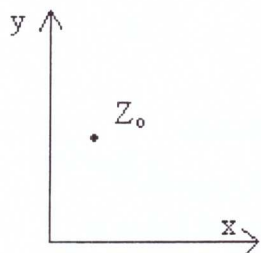
НДУ $f(z)$ да бъде диференцируема е функциите u и v да бъдат диференцируеми по x и y , и да удовлетворяват условията

$$\frac{du}{dx} = \frac{dv}{dy}, \quad \frac{du}{dy} = -\frac{dv}{dx} \quad \text{- условия на Коши - Риман}$$

Доказателство: **1) Необходимост**

$$z - z_0 = (x - x_0) + i(y - y_0)$$

$$f(z) - f(z_0) = u(x, y) - u(x_0, y_0) + i[v(x, y) - v(x_0, y_0)]$$

т. z_0 е фиксирана, можем да се приближаваме към нея по произволен начин

а) Приближаваме към т. z_0 в случая когато приближаваме т. z по оста x (т.е. y не се мени)

$$z \rightarrow z_0, \quad z = (x, y_0), \quad z_0 = (x_0, y_0)$$

При така избраните z, z_0

$$\begin{aligned} \frac{f(z) - f(z_0)}{z - z_0} &= \frac{u(x, y_0) - u(x_0, y_0)}{x - x_0} + i \frac{v(x, y_0) - v(x_0, y_0)}{x - x_0} \\ \Rightarrow \frac{du}{dx} + i \frac{dv}{dx} &= f'(z_0) \end{aligned} \quad (1)$$

б) Приближаваме по y (т.е. x не се мени)

$$z \rightarrow z_0, \quad z = (x_0, y), \quad z_0 = (x_0, y_0)$$

$$\begin{aligned} \frac{f(z) - f(z_0)}{z - z_0} &= \frac{u(x_0, y) - u(x_0, y_0)}{i(y - y_0)} + i \frac{v(x_0, y) - v(x_0, y_0)}{y - y_0} \\ \Rightarrow -i \frac{du}{dy} + \frac{dv}{dy} &= f'(z_0) \end{aligned} \quad (2)$$

$$\text{От (1) и (2)} \Rightarrow -i \frac{du}{dy} + \frac{dv}{dy} = \frac{du}{dx} + i \frac{dv}{dx}$$

$$\frac{du}{dx} - \frac{dv}{dy} + i \left(\frac{du}{dy} + \frac{dv}{dx} \right) = 0, \quad \text{Re} = 0 \text{ и } \text{Im} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{du}{dx} = \frac{dv}{dy} \quad \text{условия на}$$

$$\frac{dv}{dx} = -\frac{du}{dy} \quad \text{Коши-Риман}$$

Път и крива в равнината

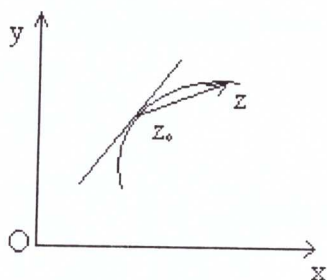
Дефиниция 7. Път в равнината \mathbb{C} се нарича всяко непрекъснато изображение $\gamma: [a, b] \rightarrow \mathbb{C}$, където $[a, b]$ е интервал от \mathbb{R} ($[a, b]$ ще наричаме параметричен интервал на пътя γ). Множеството $\gamma^* = \{\gamma(t) : a \leq t \leq b\}$, което представлява образът на $[a, b]$ чрез γ се нарича носител или графика на пътя.

Дефиниция 8. (гладък път)

Пътят $\gamma: [a, b] \rightarrow \mathbb{C}$ се нарича гладък, ако γ притежава производна $\gamma'(t) \neq 0$ за $\forall t \in [a, b]$ и непрекъсната производна $\gamma': [a, b] \rightarrow \mathbb{C}$

Теорема

Нека Γ е крива, а $\gamma: [a, b] \rightarrow \mathbb{C}$ е параметризация на Γ . Ако съществува $\gamma'(t_0) \neq 0$ за някое $t_0 \in [a, b]$, то Γ има тангента в точката $z_0 = \gamma(t_0)$ и ъгълът, който тази тангента сключва с положителната посока на реалната ос, е равен на $\arg \gamma'(t_0)$.

Конформно изображение

Нека G е област, $z_0 \in G$ и $f: G \rightarrow \mathbb{C}$ е непрекъсната ф-ция, която има производна $f'(z_0) \neq 0$ в т. z_0

Нека $\gamma: [a, b] \rightarrow G$ е крива/път в G , която минава през т. $z_0 \Rightarrow$

$$\exists t_0 \in [a, b] : \gamma(t_0) = z_0$$

Нека $\exists \gamma'(t_0) \neq 0$, т.е кривата γ има тангента в т. z_0 .

$\gamma(t) \in G$ и f, γ са непрекъснати, то можем да дефинираме (има смисъл)

$\Gamma(t) = f(\gamma(t))$, като Γ е непрекъснатата ф-ция, т.е. тя е крива и минава през точката $f(z_0)$

$$\begin{aligned} \Gamma(t_0) = f(\gamma(t_0)) = f(z_0) & \quad \left| \quad \begin{array}{l} \Gamma \text{ е образ на } \gamma \text{ чрез} \\ \text{изобразението } f \end{array} \right. \\ \Gamma'(t_0) = f'(z_0)\gamma'(t_0) & \\ \Rightarrow \arg \Gamma' = \arg [f'(z_0)\gamma'(t_0)] = \arg f'(z_0) + \arg \gamma'(t_0) & \quad (*) \end{aligned}$$

Теорема

Ако $f: G \rightarrow \mathbb{C}$ е непрекъснатата ф-ция в точката $z_0 \in G$ и $\exists f'(z_0) \neq 0$, то f запазва ъглите между кривите в тази точка по големина и посока.

Доказателство: Нека $\gamma_1: [a_1, b_1] \rightarrow G$ и

$$\gamma_2: [a_2, b_2] \rightarrow G$$

γ_1, γ_2 криви пресичащи се в т. z_0

$$\begin{aligned} \Rightarrow \exists t_1 \in [a_1, b_1]: \gamma_1(t_1) = z_0 & \quad \left| \quad \Rightarrow \gamma_1(t_1) = \gamma_2(t_2) = z_0 \right. \\ \Rightarrow \exists t_2 \in [a_2, b_2]: \gamma_2(t_2) = z_0 & \end{aligned}$$

Нека $\gamma_1(t_1) \neq 0$, $\gamma_2(t_2) \neq 0$

Ако с Γ_1 и Γ_2 означим образите съответно на γ_1 и γ_2 чрез изобразението f , то Γ_1, Γ_2 са криви минаващи през т. z_0

$$\text{От } (*) \Rightarrow \arg \Gamma_1 = \arg f'(z_0) + \arg \gamma_1'(t_1) \quad (1)$$

$$\arg \Gamma_2 = \arg f'(z_0) + \arg \gamma_2'(t_2) \quad (2)$$

Образуваме разликата (1) - (2)

$$\arg \Gamma_1 - \arg \Gamma_2 = \arg \gamma_1'(t_1) - \arg \gamma_2'(t_2)$$

$\arg \Gamma_1 - \arg \Gamma_2$ - ъгълът м/у образите на γ_1 и γ_2 чрез изобразението f в точката $f(z_0)$

$$\arg \gamma_1'(t_1) - \arg \gamma_2'(t_2) - \text{ъгълът м/у кривите } \gamma_1 \text{ и } \gamma_2 \text{ в т. } z_0$$

Дефиниция 9. (конформно изображение)

Изображение, което запазва ъглите м/у кривите по големина и посока, се нарича конформно.

Теорема на Коши

Дефиниция 9. Едносвързана област наричаме област без дупки.

Теорема (Коши-класика)

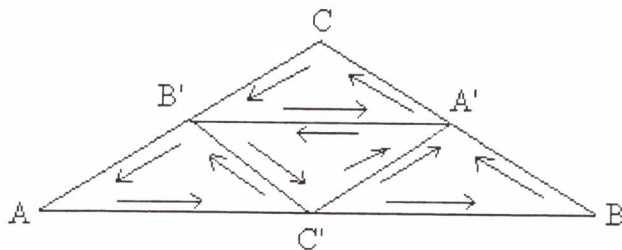
Нека G е едносвързана област и γ е затворена крива, съдържаща се в G . Ако

$$f \text{ е холоморфна ф-ция в } G, \text{ то } \int_{\gamma} f dz = 0$$

Теорема (Коши за триъгълен контур)

Нека f е холоморфна в областта G . Нека $\triangle ABC$ е затворен триъгълник (ще го бележим с $\bar{\triangle}$) се съдържа в G . Тогава $\int_{\partial \bar{\triangle}} f dz = 0$.

$\partial \Delta$ - контура от триъгълника, ориентиран чрез върховете A, B, C, A (наредбата им)

A', B', C' - среди съответно на BC, AC, AB

$\Delta^1, \Delta^2, \Delta^3, \Delta^4$ - триъгълници получени при разделяне на ΔABC

Контурите им са ориентирани по следния начин

$$\begin{aligned}\partial \Delta^1 &= [AC' B' A] & \partial \Delta^3 &= [CB' A' C] \\ \partial \Delta^2 &= [BA' C' B] & \partial \Delta^4 &= [A' B' C' A']\end{aligned}$$

Имаме

$$(*) \quad \int_{\partial \Delta} f = \int_{\partial \Delta^1} f + \int_{\partial \Delta^2} f + \int_{\partial \Delta^3} f + \int_{\partial \Delta^4} f \quad (\Delta A'B'C' \text{ интегрираме два пъти по } \neq \text{ посоки})$$

Нека с Δ_1 означим този триъгълник, интегралът по който контур има най-

$$\text{голям модул } \Delta_1 = \max_{k=1, \dots, 4} \left| \int_{\partial \Delta^k} f dz \right|$$

$$\text{От } (*) \quad \left| \int_{\partial \Delta} f \right| \leq 4 \left| \int_{\partial \Delta_1} f \right| \quad (1)$$

С триъгълника Δ_1 действаме по същия начин както с Δ и получаваме Δ_2 . От

$$\text{тук } \Rightarrow \left| \int_{\partial \Delta_1} f \right| \leq 4 \left| \int_{\partial \Delta_2} f \right| \quad (2)$$

$$\text{От (1) и (2) } \Rightarrow \left| \int_{\partial \Delta} f \right| \leq 4^2 \left| \int_{\partial \Delta_2} f \right|$$

Продължаваме така и получаваме редицата $\{\Delta_n\}_0^\infty$ от вложени един в друг триъгълници.

$$\Delta = \Delta_0 \supset \Delta_1 \supset \dots \supset \Delta_n \supset \dots \quad (3)$$

За тези триъгълници получаваме n-вото

$$\left| \int_{\partial \Delta} f \right| \leq 4^n \left| \int_{\partial \Delta_n} f \right|, n = 1, 2, \dots \quad (**)$$

Нека S е периметъра на \mathbb{D} , а S_n периметъра на \mathbb{D}_n , то $S_n = \frac{S}{4^n} \Rightarrow S_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$

При избора на триъгълниците \mathbb{D}_n \exists единствена т. z_0 (От теоремата на Коши за вложени интервали), която се съдържа във всеки един от тях.

От (3) $\Rightarrow z_0 \in \overline{\mathbb{D}_n}$ за $\forall n \Rightarrow z_0 \in G \Rightarrow \exists f'(z_0)$ в т. z_0

От Дефиниция 5 $\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 : \forall z \in G$, за което $|z - z_0| < \delta$ имаме

$$\left| \frac{f(z) - f(z_0)}{z - z_0} - f'(z_0) \right| < \varepsilon$$

Нека $\eta: G \rightarrow \mathbb{C}$

$$\left| \eta(z) = \frac{f(z) - f(z_0)}{z - z_0} - f'(z_0) \right| \text{ при } z \neq z_0$$

$$\eta(z_0) = 0$$

е непрекъснатата в G , като

$$|\eta(z)| < \varepsilon, \text{ за } z \in G, |z - z_0| < \delta \quad (4)$$

От това, че $z_0 \in \overline{\mathbb{D}_n}$, $n=1,2,\dots$ и $S_n \rightarrow 0$

$$\Rightarrow \exists m > 0 : n > m \Rightarrow S_n < \delta \text{ и } \overline{\mathbb{D}_n} \subset \{z : |z - z_0| < \delta\} \text{ за } \forall n > m \quad (5)$$

От (4) и (5) $\Rightarrow |\eta(z)| < \varepsilon$ за $\forall z \in \overline{\mathbb{D}_n}$ и $n > m$

Изразяваме $f(z)$ чрез $\eta(z)$

$$f(z) = (z - z_0)\eta(z) + f'(z_0)(z - z_0) + f(z_0) \Rightarrow$$

$$\int_{\partial \mathbb{D}_n} f z dz = \int_{\partial \mathbb{D}_n} (z - z_0)\eta(z) dz + \int_{\partial \mathbb{D}_n} f'(z_0)(z - z_0) dz + \int_{\partial \mathbb{D}_n} f(z_0) dz$$

$\quad \quad \quad = 0 \quad \quad \quad = 0$

$$\int_{\partial \mathbb{D}_n} f z dz = \int_{\partial \mathbb{D}_n} (z - z_0)\eta(z) dz$$

$$\left| \int_{\partial \mathbb{D}_n} f z dz \right| = \left| \int_{\partial \mathbb{D}_n} (z - z_0)\eta(z) dz \right| \leq \varepsilon S_n^2 = \varepsilon \frac{S_n^2}{4^n} \text{ за } \forall n > m$$

$$\text{От (**)} \quad \left| \int_{\partial \mathbb{D}_n} f z dz \right| \leq \varepsilon \frac{S_n^2}{4^n}$$

Този интеграл зависи от ε , което е произволно избрано число

$$\Rightarrow \int_{\partial \mathbb{D}_n} f z dz = 0$$

Теоремата е доказана.